

Preek over Matteüs 11:25-30
Neede, 18 februari 2024,
Eerste zondag in de 40-dagentijd
Prediker: Kees van Dusseldorp

Thema: Waarom zou ik Jezus volgen?

Psalm 91:1,4 (DNP)

Votum en zegengroet

Psalm 66: 1, 7

Gebed

Inleiding op de schriftlezing

Lezen Matteüs 11: 2-30

Deuteronomium 30:11-16

Psalm 23: 1

Kindermoment

Kinderlied Elly & Rikkert "Mijn juk is zacht"

Preek Matteüs 11:25-30

Opwekking 575 Jezus alleen, ik bouw op Hem

Lezen van de wet

Psalm 119: 7, 12

Dankgebed

Collecte

Zingen "Mijn enige troost"

Zegen

Gemeente van Christus,

Hallo, ik heet Noah. Ik ben vijftien jaar en ik wil jullie vertellen wat ik heb meegemaakt. Het heeft mij in verwarring gebracht en ik weet niet goed wat ik ermee moet. Maar laat ik jullie eerst wat vertellen van mijn leven. Jullie leven in zo'n andere tijd en cultuur dan ik.

Toen ik zes jaar was, ging ik voor het eerst naar school. Ik weet niet of jij graag naar school gaat of niet. Bij ons gaan alle kinderen er graag heen. Alleen 's morgens een paar uurtjes heen. 's Middags waren we aan het werk op het land, of in de werkplaats, of thuis. Daar leerden we taal en rekenen. Gewoon in de praktijk. Op onze school ging het om iets anders.

Onze school was een 'Bet Sefer', 'Huis van het boek'. Wij hadden in onze tijd bijna geen boeken. Thuis geen een. En op school een paar boekrollen, bijbelboeken. Op school leerden we lezen door die bijbelboeken, vooral de eerste vijf boeken die wij de Thora noemen. Maar weet je, kunnen lezen is voor ons niet het belangrijkste. Het ging er vooral om dat de we Thora leren kennen. De verhalen over Abraham, Isaak en Jakob. De geschiedenis van ons volk van de uittocht uit Egypte en de reis door de woestijn naar het beloofde land. De woorden en regels die God de HEER ons volk gaf. Hoe we moeten leven, met elkaar moeten omgaan. En het ging er vooral om dat we God leerden kennen: zijn liefde, zijn kracht, zijn wijsheid, zijn inzet voor ons. We moesten de Thora uit ons hoofd leren. Echt letterlijk! We hebben immers thuis geen boeken. We hadden Gods Woord in ons hoofd en in ons hart.

Ik kon gemakkelijk leren. Toen ik elf jaar was, mocht ik naar het vervolgonderwijs, de 'Bet Talmoed', 'Huis van vorming'. Dat gold niet voor iedereen. Sommigen kregen die bijbelse verhalen niet goed in hun hoofd. Prima natuurlijk. Onze meester, de rabbi, stuurde die kinderen met de zegen van God naar huis: gaan jullie doen waar je goed in bent: werken op de boerderij, in de werkplaats of bij een handelaar. Ze hoefden nooit meer naar school. Wij wel. Wij leerden de andere bijbelboeken ook uit het hoofd, Psalmen, Jesaja, Maleachi. Wat jullie het Oude Testament noemen. En we leerden discussiëren. Vragen stellen. Erover doorpraten. Wat de bijbelse teksten betekenen. Hoe je de voorschriften van God toepast in de praktijk. Want wij geloven dat het kennen van Gods Woord en het leven naar Gods Woord een mens echt gelukkig maakt. Dat het je wijsheid geeft en liefde leert. En zeg nou zelf, dat is toch veel belangrijker dan dat je weet hoe je een wiskundesom moet oplossen?

Die tweede school heb ik net achter de rug. En nu zei de rabbi tegen mij: 'Noah, je bent geselecteerd voor de laatste school: je mag naar een Bet Midrash 'Huis van studie'. Je mag een rabbi uitzoeken van wie je leerling wilt worden.' Ik was de enige van mijn klas die hiervoor uitgekozen was. Leerling, discipel worden van een rabbi. Dat betekent dat ik de komende jaren die rabbi ga volgen. Dat ik met hem meega, overal waar hij heengaat. Dat ik leer begrijpen hoe hij denkt. Hoe hij redeneert. Hoe hij de bijbel uitlegt. Hoe hij dat toepast in het leven. Hoe hij kinderen vertelt wie God is. Hoe hij jongeren uitdaagt zichzelf te ontwikkelen. Hoe hij volwassenen helpt keuzes te maken, meningsverschillen op te lossen, met rouw en verdriet om te gaan. Hoe hij in discussies met andere rabbi's probeert meer inzicht te krijgen. Hoe hij ouderen begeleidt in hun laatste levensfase. En als ik van mijn leermeester alles geleerd heb, kan ik over een jaar of vijftien misschien zelf rabbi worden.

Ik mag dus een rabbi zoeken die ik de komende jaren wil volgen. Hoe vind ik die? Ik heb geleerd dat ik op twee dingen moet letten: wat is het juk van de rabbi en wat is zijn last?

Ik ga letten op het juk van een rabbi: dat is de manier waarop hij denkt, hoe hij over God denkt en over God spreekt, op welke manier hij de bijbelteksten uitlegt. Er zijn zoveel interpretaties, zoveel benaderingen, zoveel vormen van spiritualiteit. Je kent dat wel. Zoek de rabbi van wie jij denkt dat zijn juk je het dichtst bij God brengt. Wil je een rabbi die meer in afzondering leeft? Of een rabbi die de dorpen langsgaat voor pastorale zorg aan de gewone mensen? Of geloof je dat je juist bij een rabbi moet zijn die meepraat in de publieke en politieke wereld? Wat zijn zijn overtuigingen over God?

En ik ga letten op de last van een rabbi: wat vraagt hij van je? Is hij heel streng voor zichzelf en voor zijn leerlingen? Geldt bij hem de regel dat je nooit wijn mag drinken? Dat je op de sabbat geen stap buiten het dorp mag zetten? Dat je nooit meer je familie mag opzoeken? Of laat hij zijn discipelen juist heel vrij?

In de afgelopen jaren heb ik veel rabbi's ontmoet. Beroemde en minder bekende. Van welke rabbi denk ik: Die wil ik graag volgen? Zijn juk wil ik op me nemen? Zijn last wil ik dragen? Omdat ik geloof dat ik dan het dichtst bij God kom? Dan kan ik tegen hem zeggen: 'Ik wil u graag volgen'. Hij zal mij dan ondervragen en testen. En als hij iets in mij ziet, zegt hij: 'Kom, volg mij! Neem mijn juk op en draag mijn last. Ik geloof dat jij dat kunt. Doe mee met mijn Bet Midrash. Sluit je aan bij mijn leerlingen en leer van mij hoe ik leef voor God.'

Sorry, dat ik zo'n lang verhaal vertel. Ik had al wel een voorkeur voor rabbi Gamaliël, een beroemde en ruimdenkende rabbi. Maar vandaag hoor ik opeens een jonge rabbi zeggen: 'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan! Neem mijn juk op en leer van mij: ik ben zachtmoedig en leer je de Vader kennen. Ik zal je rust geven. Want mijn juk is zacht en mijn last is licht.'

Die oproep raakt me in mijn hart. Wat een bijzondere oproep! Dat je bij deze rabbi God als Vader leert kennen! Dat je bij Hem innerlijke vrede vindt! Dat zijn juk prettig is en zijn last vrijheid geeft. Moet ik me bij Hem aansluiten? Moet ik Hem gaan volgen? Waar ik heel bijzonder vind, is dat Hij zijn uitnodiging voor iedereen geeft. Niet alleen maar voor studenten als ik die bewezen heb dat ik goed kan leren. Niet alleen voor mensen die al een stevige basisopleiding in het geloof en de Bijbel hebben gehad. Nee, iedereen wordt door Hem uitgenodigd! Heel veel in mij zegt: 'Ja, Jezus, rabbi, Heer, U wil ik volgen! Leer mij wat uw juk is. Laat mij zien wat uw last is. En geef mij die rust die u belooft.'

**

Gemeente,

'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.' Deze uitnodiging van Jezus kan mensen diep ontroeren. Vooral als ze het zwaar hebben in hun leven. Als ze het gevoel hebben alles zelf te moeten doen en dat het nooit genoeg is. 1,3 miljoen mensen in Nederland ervaren burn-out klachten. Eén op de vier werknemers. Meer dan helft van de studenten. Ook onze leefwereld lijkt burn-out te raken: de

schepping die piept en kraakt, het klimaat dat verandert, de samenleving die alleen maar sneller gaat en harder wordt, de mensenwereld die in haat en geweld miljoenen mensen doodt en op de vlucht drijft. Vind je het gek dat zoveel mensen belast raken en het niet meer trekken.

Geen wonder dat de uitnodiging van Jezus diepe snaren raakt: 'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.'

Meent Hij dit? Mag ik komen zoals ik ben? Kan ik bij Hem op adem komen? Weer opladen en nieuwe energie en plezier krijgen? Raak ik bij hem mijn vermoeidheid, mijn stress, mijn zorg, mijn verdriet, mijn problemen, mijn schaamte en mijn schuld echt kwijt? Bevrijd Hij mij van de verplichtingen, de mensen en structuren die mij claimen, uitputten, vastzetten en opjagen? Maakt Hij het waar dat je bij Hem echt tot rust komt? Hoe dan?

'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.' Deze prachtige uitnodiging van Jezus staat bekend als de 'Heilandsroep'. Het goede nieuws dat Jezus brengt, in één oproep samengevat. Eén woord dat nooit vaak genoeg kunt horen. Waar je nooit over uitgedacht raakt. De bevrijdende roep van de Redder.

**

Hoe komt het toch, dat veel mensen op deze uitnodiging niet ingaan? Hoe komt het dat ik het zelf vaak zo lastig vind om me aan Jezus te geven? Hoe komt het dat die rust vaak niet ontstaat? Is het omdat ik het eigenlijk niet geloof dat Jezus echte vrede geeft? Of omdat ik niet weet hoe dat moet: bij Jezus komen? Of omdat ik denk dat ik mijn leven zelf moet regelen? Of omdat ik niet merk dat het echt helpt als ik tot Jezus bid? Of omdat ik het gevoel heb dat geloven in Jezus toch weer nieuwe verplichtingen met zich meebrengt?

En zo raakt de Heilandsroep van Jezus onder het stof. Het stof van onze ervaringen, van onze drukte, van onze vragen. Wat vind je ervan om het stof ervan af te blazen? Ik denk dat dat het beste kan door opnieuw goed te luisteren en goed te lezen. Wat zei Jezus? Wanneer zei Hij het? Wat bedoelde Hij? Wat ligt er allemaal in en achter zijn woorden?

**

Dan begin ik bij het volgende woord van Jezus: 'Neem mijn juk op je en leer van mij'. Ik vond dat altijd een beetje een afknapper. Dat ik een juk op me zou moeten nemen als ik Jezus zou volgen. Ook al is het een zacht juk, zoals Jezus zegt, het blijft toch een juk. Iets wat je moet tillen, waar een gewicht aan hangt. Of het nu een juk is waaraan je bijvoorbeeld emmers water kunt hangen. Of het is een juk van twee ossen die samen de ploeg trekken. Zelfs als Jezus dan de sterke os is, in wiens juk ik mag meelopen. Dan nog blijft een juk voor mij een negatief gevoel geven. Tot ik hoorde – en dat vond ik een ontdekking bij deze preekvoorbereiding – dat een juk in Israël nog een andere betekenis heeft. Daarom heb ik het verhaal van Noah verteld. Het juk van een rabbi. Dat is zijn kijk op God, op Gods Woord, op het leven, op de wereld. Zijn visie op hoe God met ons omgaat. Zijn manier om dichtbij God te leven. Om God te kennen. Om in vrede te leven. Daarmee ben ik dat vervelende gevoel bij een juk kwijtgeraakt. Als Jezus zegt: neem mijn juk op je en leer van mij, dan is dat een uitnodiging voor iedereen om Jezus' relatie met de hemelse Vader over te nemen. Om net zo vertrouwd te worden met God als Hij is. Jezus zegt het toch zelf: 'Wie de Vader is, weet

alleen de Zoon. En iedereen aan wie de Zoon het wil openbaren.' Dat is dus het 'juk van Jezus': zijn manier van omgaan met God, zijn kijk op hoe God met ons omgaat, zijn interpretatie van Gods Woord, zijn perspectief op het leven en zijn aanwijzingen hoe je voor God leeft.

'Neem mijn juk op je en leer van mij'. Dat is dus geen addertje onder het gras: Wie bij Jezus komt, zou toch vervolgens geconfronteerd worden met allerlei regeltjes en voorschriften. Integendeel: het is een hartelijke uitnodiging om door Jezus God de Vader zelf te leren kennen. In zijn liefde, in zijn wijsheid, in zijn glorie, in zijn rechtvaardigheid en in zijn genade. Het is een mega dik uitroepeteken achter de Heilandsroep: 'Kom allen bij mij, want ik leer je God als je Vader kennen!'

Het mooie hiervan is, dat je zo ook meer idee krijgt van wat Jezus belooft. 'Ik zal jullie rust geven'. Dat betekent niet: 'Ik zal al jullie problemen oplossen'. Het betekent ook niet: 'Ik zal jullie even een fijne ervaring geven, zodat je even niet meer denkt aan je lasten'. Er is maar één ding dat dat werkelijk rust brengt in een mens. Dat is de wetenschap dat God je Vader is en dat jij een kind van God bent door Jezus. Al het demonische in de wereld en de onrust in mijzelf wil mij van die geborgenheid beroven. Want als ik niet meer kan schuilen onder de vleugels van de Almachtige, dan moet ik mijn eigen houvast regelen. En steeds weer beschermen tegen nieuwe onrust. Nee, ik vind als mens alleen duurzame rust als ik beseft dat God van me houdt en dat ik aan Hem verbonden ben. Dat moet ik elke keer weer leren. Hoe heerlijk is het dat je dat niet zelf hoeft te regelen, maar dat je dat van de Heer Jezus krijgt.

**

Want dat is het volgende dat ik uit het woord van Jezus naar voren trek. 'Leer van mij, hoe zachtmoedig ik ben en nederig van hart'. Jezus wijst op zichzelf als de enige bij wie je die rust leert. De vertrouwelijke band die Hij met de Vader heeft, bewaart Hij niet voor zichzelf. Of voor mensen die goed leven, of die goed kunnen leren, of die de gewenste woorden uitspreken, of de juiste rituelen uitvoeren, of die de goede keuzes maken. Jezus zegt: Kom naar Mij, dan zul je merken hoe zachtmoedig ik ben. Want ik sluit je niet buiten, ik heet je juist welkom.

Vandaar dat die Heilandsroep zo breed is geformuleerd: 'Kom allemaal naar mij! Iedereen is welkom! Stop ermee om het zelf te regelen. Stop ermee om te proberen geaccepteerd te worden door te voldoen aan de verwachtingen van anderen. Of aan de verplichtingen van je systeem. Of aan de regels van de traditie. Of aan de geboden waarvan men zegt dat ze van God komen. Kom naar mij!'

In het spoor van Jezus zou dat ook de sfeer van de kerk moeten zijn. Iedereen is welkom! En dat niet alleen zeggen, maar ook laten merken. Dat betekent dat het, in het spoor van Jezus, ook de houding van iedere christen zou moeten zijn. 'Jij bent welkom. Ik zie jou, je mag er niet alleen zijn, je mag ook je verhaal vertellen, jouw visie naar voren brengen. Ik hoor ook graag hoe jij het ervaart, wat jouw ideeën zijn.'

Als jouw Heer iedereen uitnodigt om bij hem te komen, dan kun jij toch niet achterblijven? Die gastvrijheid en liefde zie ik gelukkig ook. En tegelijk blijft het een aandachtspunt voor iedere christen. En voor iedere geloofsgemeenschap.

**

De Heilandsroep kan mensen ontroeren. 'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.' Heb je gezien dat het Jezus zelf ook ontroerd heeft? Dat Hij dit mocht zeggen? Tot zijn verwondering ontdekt Hij dat door Hem de Vader bezig is om het plan van heil en vrede uit te voeren. Hij juicht het uit: 'Ik loof u Vader, Heer van de hemel en de aarde, dat u het grote geheim nu hebt onthuld. Wat geleerden hebben proberen te ontdekken, wijzen hebben proberen te beredeneren en slimme mensen hebben proberen te organiseren, dat loopt hier zomaar op straat. Onder de gewone mensen. De toegang tot God. Het leven in vrede. Het echte geluk. Wat een geweldig plan, Vader. Het is niet meer verborgen, want U hebt mij alles toevertrouwd. En ik mag het doorgeven aan de mensen. Aan de gewone mensen op straat. Die zich kapot werken. Die te maken hebben met handicaps, beperkingen, tegenwerking, uitbuiting en misbruik. Vader, ik prijs uw grote naam!'

Het is een bijzonder moment in het leven van Jezus. De spanningen nemen toe. Massa's mensen volgen Jezus. Velen vinden vergeving, genezing en verzoening bij Hem. Maar velen laten het ook aan zich voorbij gaan. Ze komen niet tot inkeer. Jezus verwijt het hen. In die oplopende spanning ziet Jezus hoe door Hem de wereld in beweging komt. Zijn optreden brengt een keerpunt. De duivel begint te sputteren. Maar ook het koninkrijk van God wordt zichtbaar. Tot zijn verwondering en ontroering ziet Jezus het gebeuren. Hoe Hij het breekijzer is. Hij prijst zijn Vader. Niet dat mensen zich van Hem afkeren. Maar dat Hij het geheim van Gods vrede zomaar op straat mag vertellen aan iedereen. Het raakt Hem en Hij juicht het uit: 'Ik loof U, Vader! Dat ik uw grote liefde mag onthullen. Dat gewone mensen het kunnen ontvangen. Daarom deze hartstochtelijke oproep: 'Kom allen bij mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven.'

**

Hoe je dat doet? Naar Jezus gaan? Hem volgen?

Door te bidden: 'Heer, red mij! Red mij van mijn problemen, van mijn zonden, van mijn lasten, van mijn angsten.'

Door Hem te vertrouwen. Dat Hij zegt: 'Mijn kind, je zonden zijn je vergeven. Ik neem het voor je op. Ik zal je dragen. Ontspan, kom tot rust'.

Door je op Hem te richten. Over zijn woorden na te denken. Met andere volgelingen van Hem op te trekken. Naar de kerk te gaan, waar het over Hem gaat.

En door zijn last op je te nemen. Zijn last, dat zijn de praktische aanwijzingen die Hij geeft voor je leven. Je mag komen zoals je bent. Maar je blijft niet onveranderd als je Hem gaat volgen. Je verandert naar zijn beeld. Leert leven in liefde voor God en mensen. Niet omdat het moet, maar omdat je wilt. Vanuit de rust dat je de Vader kent. Ontzettend lastig soms om dan de goede keuzes te maken. Als de verhoudingen verstoord zijn, je onrecht wordt aangedaan, je met chronische beperkingen te dealen hebt, of je tot vervelende dingen gedwongen voelt. Neem de last van Jezus op: leef vanuit liefde voor God en mensen.

Laten met Noah zeggen: 'Ja, Jezus, rabbi, Heer, U wil ik volgen! Leer mij wat uw juk is, uw leven met de Vader. Laat mij zien wat uw last is. En geef mij die rust die u belooft.'

Amen